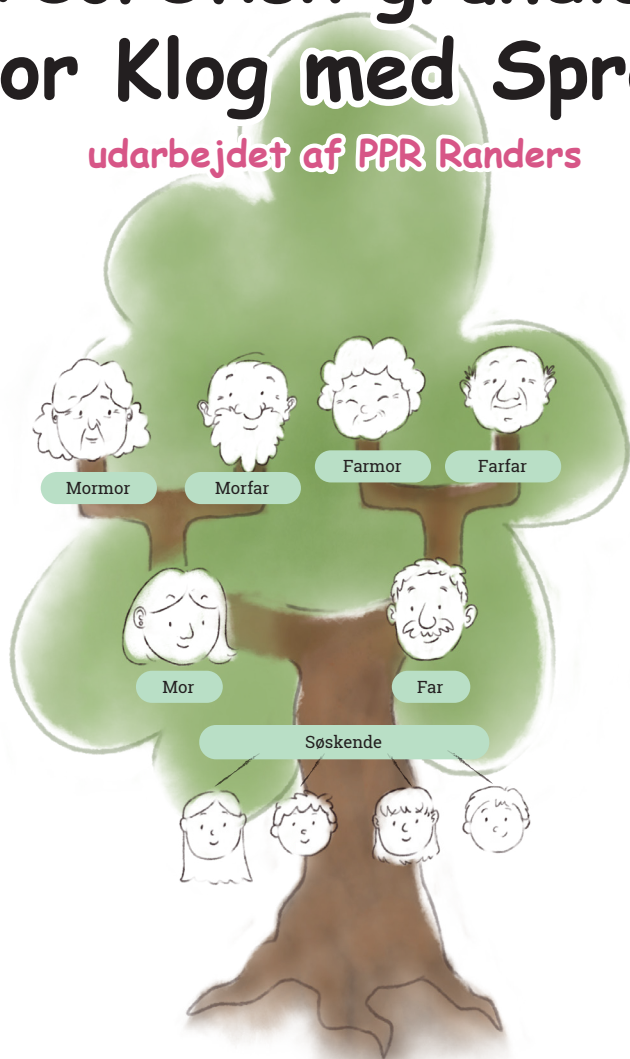

Teoretisk grundlag for Klog med Sprog

udarbejdet af PPR Randers

Klog med sprog

Introduktion

Vi håber, at I får glæde af kuffertens indhold og materialer. I kufferterne er der vejledning til de aktiviteter, som vi har foreslået. I kan vælge de aktiviteter, som I finder relevante for jeres børnegruppe og tilpasse aktiviteterne til dem. I behøver derfor ikke at gennemgå hele kufferten med alle aktiviteter med jeres børn.

I de kommende afsnit har vi uddybet med kort teoretisk viden om sprog, koblingen mellem sprog og bevægelse, flersprogethed og dialogisk læsning. God fornøjelse med kufferterne!

Hvorfor er et godt sprog vigtigt?

Det gode sprog er vigtigt for barnets sociale og personlige udvikling, fordi vi mennesker kan udveksle vores tanker, følelser og hensigter med hinanden gennem ord.

For barnet betyder det, at det kan kommunikere med sine omgivelser og fortælle, hvad det gerne vil opnå og ønsker. I barnets legerelationer kan det bruge ord til at udforske nye fantasifulde lege og styrke båndet mellem børnene.

Det gode sprog er også en fordel i den kommende skolegang, hvor barnet kan bruge sproget som stillads til at lære at læse, forstå instrukserne i idrætstimerne eller forstå beskrivelserne i matematikopgaverne.

Det gode sprog i barndommen er en god basis i voksenlivet, hvor vi også bruger vores kommunikative færdigheder konstant i omgangen med mennesker. Vores sproglige kompetencer bliver udviklet gennem hele livet, og vi kan eksempelvis stadig lære nye ord som voksne såsom corona-pas.

Hvorfor er det vigtigt med adgang til bøger?

Der er en skævhed i børns adgang til bøger og højtlesning både hjemme og i børnehaverne. Højtlesning og samtaler om bøger er vigtige, da de blandt andet kan styrke barnets sproglige kompetencer og styrke den fælles opmærksomhed. Endvidere kan bøger åbne op for samtaler om ting, som barnet ikke har mødt i sin hverdag, og det kan øge barnets viden om verden. Derudover bidrager det også til, at barnets empati kan øges, da det får adgang til en hovedpersons tanker og følelser.

I kan hjælpe med et øget adgang til bøger ved at inddrage bøger i det pædagogiske arbejde og besøge biblioteket sammen med barnet.

Dialogisk læsning

Dialogisk læsning er en metode, som er til gavn for alle børn, men især dem som er i fokuseret og særlig indsats ifølge sprogvurderingen. Kort fortalt omhandler metoden, at de voksne etablerer en dialog med børnene omkring indholdet i bogen, hvilket gør børnene til aktive medspillere, hvor de får mulighed for at lege med sproget. Den udvalgte bog kan blive en referenceramme for børnene i deres lege, og de kan bruge fokusord i deres videre lege. Aktivitets-kufferten til "Willi på biblioteket" bygger på "Kom godt i gang med dialogisk læsning" af Gitte Skyum Kjøge.

Flersprogede børn

Danmark er et et-sproget samfund, hvilket vil sige, at der primært bruges det danske sprog. I mange andre lande forholder det sig anderledes, og børnene kan vokse op med flere sprog i et flersproget eller tosproget samfund. Det sker eksempelvis i Grønland, Belgien, Kenya osv.

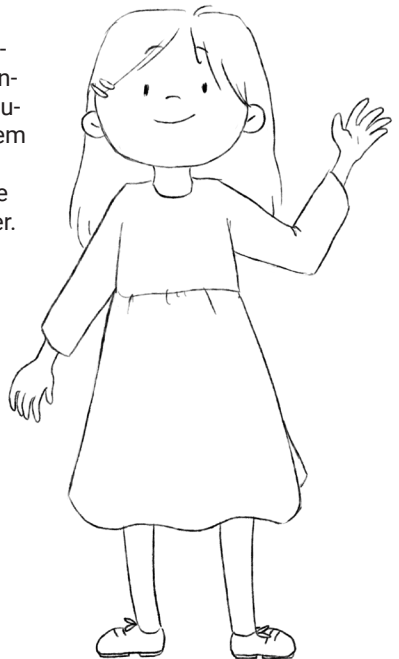
Børn kan derfor sagtens vokse op med flere sprog uden at det nødvendigvis er et problem. Undersøgelser viser, at det kan være til gavn for barnets kognitive processer, at det er vant til at veksle mellem sprogene fra en tidlig alder.

Det er vigtigt at styrke barnets modersmål, da det dermed kan få et "stillads" til at tilegne sig det nye sprog. Hvis barnet har et andet modersmål end dansk, er det derfor vigtigt, at forældrene fortsætter med at styrke barnets modersmål. I sprogpøsen er det ikke meningen, at forældrene selv skal igang med at læse op på dansk, men i stedet skal de bruge materialerne til selv at begynde samtaler med børnene.

Kobling mellem sprog og bevægelse:

Forskning viser, at de mindste børns motoriske udvikling har stor indflydelse på udvikling af sproget. Børns sprog udvikles nemlig gennem deres motoriske udforskning af verden. Barnet erfarer med sin krop og sine sanser, før det kan sætte ord på. Fx mærker og smager på et æble før det siger ordet æble. Opnåelse af sproglige færdigheder sker altså i en interaktion med den omverden man befinder sig i. 80 procent af børns sproglige udvikling bygger på kroppen. Børn lærer simpelthen ved at sanse og bruge kroppen.

Undersøgelser viser, at små børn, der bruger kroppen, når de kommunikerer (fx gestik), har ofte et større ordforråd og er tidligere til at sætte ord sammen, sammenlignet med børn der ikke bruger kroppen når de kommunikerer. Kobler man bevægelse til nye ord, lærer man dem hurtigere og husker dem bedre. Det er derfor godt at skabe kobling mellem krop og bevægelse ved at sætte ord på bevægelser, og anvende fx sanglege med fagter.

Kilder:

Brouwer, Catherine: Sprogstimulering for flersprogede børn. Fokus på ordforråd i samtalen. Viden om literacy, nr. 28, 2020.

Brostrøm, Stig et.al.: "Dialogisk læsning i teori og praksis". Dafolo. 2012.

Fredens, Kjeld: "Mennesket i hjernen. En grundbog i neuropædagogik". Hans Reitzels Forlag 2012.

Højen, Anders et.al.: "Elever med svage kompetencer i sprog og læseforståelse". Forskningskortlægning 2019.

Kristensen, Irene et.al.: fra "Pædagogik - en introduktion til pædagogens grundfaglighed", Systime 2007

Macedonia et. al: " Body in Mind: How Gestures Empower Foreign Language Learning". MIND, BRAIN AND EDUCATION, 2011.

Marian, Viorica et.al: The cognitive Benefits of Being Bilingual. Cerebrum. 2012.

Mayer KM et al: "Visual and motor cortices differentially support the translation of foreign language words". Elsevier Ltd, 2015.

Mollerup, Anna Helene et.al.: "Sprog og læselyst hos små børn - Kortlægning af danske initiativer, udfordringer og uudnyttede potentialer". Socialt udviklingscenter 2021.

Skyum, Gitte K. : "Kom godt i gang med dialogisk læsning". Specialpædagogisk forlag, 2013.